

AITA SANTUAREN ITZA

ELIZA TA AFRIKAKO ERRI BERRIAK

Urte au zear amaika berri pozgarririk eldu zaigu Afrika aldetik, bai irratiz bai izparringi ta aldizkari orrietan.

Garai batean, aurtzaro denboran, Afrika izena entzuteakin, urrutiko beltz gaiztoen erriarekin topo egiten zuan gure gazte zentzu arifiak. Izan ere amaika kondaira eratu baida beltzen bizkar. Egi edo gezur?

Gaugero Afrika aldeko gizaseme oiek, nai azalez, soin tankeraz eta kulturaz zerbait ezberdintasun izan, ala ta guziz, beteganako zaletasunaz zuzpertuta gatoz. Gizonak diralako, noski; kristau, Kristo'ren anai ta gure anai diralako noskiago.

Afrikako errialdeak, ainbat urtez europatar mende egonak, bere gain altxa dira eta iritxi ere iritxi dute azken aldi onetan, Askatasuna, Jabetasuna, erri-nortasuna. Gure poz eta zorion ezti-enak!

Amabosteraifio zenbatzen ditugu askatasun argi-printzak jo ditun Erriak. Beste zenbaitzu ere egun-urratzean dira.

Jainkoak gizon bakoitzaren eta edozein Erriaren mamiñean erantsitako doai ta eskubide oiek ludi guziko Errien aurrean, oraingoz beifnepein, begirun guziz ikusiak izan dira. Gogo oneko gizaseme guziak arrera ona egingo zioten gertakizun oiei, nork ukatuko? Ta zenbat areago Elizaren Zaindari dan XXIII Jonek. Eskutitzak, irrati-deiak ta zorion-agurrak joan etorrian ater gabe ibilliak

dira, Erri oien Askatasuna, esku izatea, Jabetasuna onartu, txalotu ta zoriondu nairik.

Entzun, beraz, ludi: zabaldurik dagon Elizaren Buru ta Aita duzun XXIII Jon'1; bere itzetan azalduko da ze neurrigabeko por-alaitasunak nausitu diran bere biotzagaz Afrikako gertakariak dirala-ta.

Afrikakoek zuzentzen die mintzoa:

"Togo erriko nere seme kutunai:

Zuen erriaren askatasuna iritxi duzuten ez nolanaiko orduetan, bein eta berriz dizuet pozez gaitzezka, len ere, Togo Erri jatorreko seme maiteak, zuenganako aita baten zaletasun bizia, Afrikako semeetatik lendabiziko kardinala, Rugambwa' tar Laureano alegia, egitekoan zuzendu nizuena: biotza, alaitasunaz sendotu eta alaituz Afrikako lurraldera dijoakigula: Agur, ba, zuei, agur erri buruzagiei eta garako eliz ta erri gizon aundikiei, biotz-biotzez zorionik beroenak!" (Togo Errikoek Askatasunaren jabe altxa ziranean).

"Afrikako seme biotzekoak:

Naiz eta soilki gure abotsa eldu zuengana, jakin ezazute, gogoz eta biotzez zuen arteko generala, Vatikanoko bizilekutik, Pedro donearen illo-bitik urbil, beraz, zuengana dijoa nere mintzoa.

Auxe jakin erazo nai dizuet... asko pozten generala doi-doi askatasun gaillurrera zoaztela ikusita. Ori dala-ta Eliza poz gaitzezka duzute." (Garagarrillaren 5'an Afrikako katolikoei).

Orrelaxe agurtu zituan ere Kongo errikoak askatasun jabe egitean. (O.R. Uztak 3).

"Madagaskar'ko biotzeko seme katolikoei:

Ludi guziko errien artean zuenak bere esku izatea lortu egunez, azaldu genizuen gure atsegin ezta, zuen nagusiari erriaren alde itxaron beteko etorkizuna opa egiñez. Orain berriz esango dizuet, Madagaskar'ko semeen poza gure poza dala." (Uztailaren 12'an Madagaskar'koeri).

Eliza, edozein erri-eskubideen alde.

"Zuen arteko gora-beerak zuzenduko lituzken burujabetasun edo autonomiaren ondotik zabilzate. Enda guziak, nortasun jatorrez jantzitako edozein gizarteak, ba-du eskubide, egizki, bere nortasun

ori aitortu eta jalkitzeko edo aurrera ateratzeko, orrela giza-sendia kimu berriz aberaster baida" (Aita Santuaren itzak).

"Sudan'go gotzaiak Erri gazteari, agur..." Gotzai oiek Elizaren izenean, bere ordezkioak baidira, askatasun neurriak batere estuti gabe ta bere mendez leku dauden politika arazo ta gorra-bereetan burruntzalirik sartzeke, Sudango gotzaiak aitortzen dute ao batez, gertu daudela gizabide-maillaren difiako dan gizartea antolatzeke, ots, egiazko zorionaren iturburu dan espirituz jasotako gizartea, Jainko-lege ta gizonari zor zaion itzalakin ongi lotzen dan ekonomia ta gizabidez jabe dan gizartea, noski. (Sudan'go gotzaiak ao batez egindako itzalditik).

Beste batean orrela die XXIII Jon'ek Afrikako katolikoei Garagarrilaren 5'an: "Eliza eraiki zigun Kristo'gandik jaso du Eliza doneak erakuspen au, askatu dezakela Elizak giza-aurien maratillak, -erlijio zilleztegi mugaetatik irten gabe noski- ... garai-garaiko bearrak eskatu ala, bakoitz, sendi, erri, ta erriarteko bizibidea indartu ta zabalaraziko duten oinarriak jarri ere bai.

Erakuspen au, giza nortasunari ez ezen, erritarren arteko onaren begira emana. Oiegatik begizko zaizkio Elizari, emakumea, dagokion maillara jasotzeko egin diran alegiñak." (O.R. Garagarrillak 8).

Ez dezakegu utzi aitatu gabe Molula gotzai jaunaren jokabide bular betekoa. Leopoldville'ko gotzai au, Kristo'ren aitorle bizi dugu. Egia nunai, jende xearen eta aundikien aintzinean esaten dakina. Bidaliak jokabide ortatik ibilli baiziran, naiz eta bide orrek eriotzara zeramatzela jakin.

Ara zer zion Gotzai onek bere erritarren eskubideen zaindari eginda: "Erri batean bertako gertakariak jakiteko askatasunik ez bada, ez dugu esango demokrazi mende gaudenik, diktadurapean baiño. Diktadurak makilpera garamaz, gizonak soilki gizona morroitzera.

Gotzai naizenez, giza eskubide soillenen alde oju egin bearrez gerta gera. Bizitza ta Askatasuna eskubide oiek.

...Gure erriak ba-du eskubiderik, egia o-
sorik jakiteko. Orren eskutik dago gure Erriaren
eta Afrika osoaren etorkizuna.

...Eskubide berdiñak egiari ta gezurrari?
...Ez orixe! Gezurrak inola ere ez du eskubiderik
egiarekin berdintzeko.

Gure Erriaren erdian gertatu oi dana jaki-
teko erbeste irratietara jo bear? Ori ez dezake-
gu jasan.

Gizonari egia ukatuz gero, beren jakin
gura gezur zatarrez naspiltzea itxuskeri galanta
derizkiot ta giza-askatasunaren buruzki dago".

Ara emen Gotzai pisuak, aita arduratsua-
ren legezko itza. Oraingoaren ere erriaren esku-
bideak, Gotzai onen ausardiz ta neurrigabeko za-
letasunez, ez dira Estaduaren aurrean xutil gel-
ditu. Kopeta ta biotz-indarra bear zan ortarako.
Molula jaunak agertu ditu. Gure txalo ta esker
beroenak!

Erriak oztopoen aurrez-aurre.

Aita Santuak Afrika'ko lurraldekoei bere
zorion-agurrak zuzendu ta erri-eskubideen alde
mintzoa jaso ondoren, ze oztopo-arri arkituko di-
tuzten argi-argi oartzten die. Ta bereala bideko
oztopo oiek errez saiesteko aoulku auxe damaie:
"Bideko oztopoak oro ezagunak ditugu. Jainkoak
ez badu etxea jasotzen alperrik dabiltz jaso nai-
ean gizonak (Ps. 126,1) -dio Idazti Doneak. Ardu-
ra guziz eskatzen dizuegu, batu ditzazutela zuen
otoitzak geurenakin eta eskatu, arren eta arren,
Erri guzien Jaun eta Jainko guzialtsuari, zaindu
dezala Congo-erria.

...Kristau zintzoak, sendiak, parroki-
taldeak oro...Aurrak eskoletan, gaixoak gaixote-
gietan, Jainkoari eskeiniak lekaidetzetan eskatu
...sendi-batasuna, bakoitzaren zoriona...Congo-
erriaren batasuna! (Congo'ko katolikoei irratie-
deiez, Garag. 30'an).

Elizaren eta afrikatar Erri gazteen arte- ko artu-emanak.

Afrikatar Erri gazte auek Elizarekin di-
tuzten artu-emanak, orain artekoan onak dirala
esan bearrean gaude. Elizak Erri auen askatasuna-

ren alde gogor egin du itz eta lan. Oroitu besterik ez Sudan'go Gotzaien jokabide berdiña.

Aita Santuak, berriz, urte au zear, beltzetatik lendabiziko Kardinala egin du ta beste amairu Apaiz Gotzai maillara jaso al izan ditu. Erriak bere esku egin neurrian Aita Santuak Afrika'ko Elizak bertako semez zuzentzea nai du, ikusten danez. Orrela nabari jartzen dira Aita Santuak ditun ardua-zaletasunak Afrika'ko semeenganako, gizon guzien salbazio-egarriak eraginda. Egarrori ta Erria Eliz-etxera ekartzeko gogoa, itz auetan nabaitzen dira: "Eliza ta kultura ez dira gauza berdiñak... Elizaren egitekoa oso besterik da: gizonak zerurako irabazi. (Afrika'ko idazle ta erlilariei, 1959'ko apirilla).

Elizak beste seme guztia artu oi dituan maitasunez, zuen ere onartzen zaituzte, bera bada anima guzien aberria" (O.R.Garag.8).

Nola erantzun diote Afrika'ko Erriak Elizari? Orain artean erantzunak itxaron betekoak dirala diote; naiz-eta komunismua zenbaitzuen Errien inguru, jira-biraka, nor irentsiko ibilli.

Oraindaiño Erri guzti auen artu-emanak Dakar'ko Eliz-Batzordearen bitartez zuzendu oi ziran. Mali Erriak, Elizarekin zuzen-zuzen konpontzeko asmoak azaldu ditu.

Ginea'ko buruzagiaren ordezkoa orrela mintzatu zan, N'zerekore'rako Gotzai, Miilla jauna bere Gotzai-alkian exeritzekoan, arrera bikaiña zegiolarik Erriak: "Ginea erriak, Elizak ez-jakitzaren aurka egindako lanak txalotzen ditu".

Dirudinez, Erri auek begitarte ona ipintzen diote Elizari, batez ere, konturatzen diranean zenbat zor dioten Europatar Erriei, baiña batez ere Elizari, Berrionaren argi-printzaz dirdaitu ditulako, ez-jakiñetik gaur-gaurko kulturara jaso ditulako. Ala ere, Congo-aldeko ortze urdiña zerbait goibeldua dirudi. Bertako kontuak ez dabiltz ain zuzen. Aita Santuak eskatu ere eskatu zien, beren ongilleeri esker onez erantzuteko. Baiñan besterik izan da erantzuna. Beljika Erriak merezi zuan bai eskerrik onena, ainbat lan egin eta gero. Bainen oraingoz, Erri gaztearen odol beroak bere onetik ateratzen dira, askatasun pozak geiegi eraginda nunbait. On egifñak aztuta, zuriekin dituzten alder-

di utsak ikustea ez da gizonarena.

Aita Santuak, arren eta arren eska bezela, lagundu dezaiegun Afrika" aldeko Erri oiei geure otoitzez, zuriekiko alderdiak alde batera utzi, bide zuzenetik bere ongillerei esker ona opatuz, kokatu dedilla aiengan, "Jaunaren atsa, sen eta adin atsa, onu ta indar atsa, Jaunaren ezaguera ta bildur atsa". (Is. 11, 2-3).

o o o

EUKARISTI BATZARRA MUNICH URIAN

Batzar onek bide eginda Eukaristiari buruz zuzendu ditun itzaldiak asko dira. Eukaristia, gizadiari argi, indar, bizi, batasun-lokarri. Ara or itzaldi oiek irakurriz arkitzen diran egi sendoenak.

Eukaristi Santua, bizia ta batasun-lokarri.

Eukaristi Santuaren azaleko itxurak berberak ere, bizia ta batasuna adierazten dute. Ogi-Ardoak gure soñarentzat, janari diralako, beroa, indarra ta bizia damaiote. Gari ale ta maats-luko ugariak elkartzen dira Kristo'ren Gorpuz eta Odol biurtuko diran ogi ta ardoak eratzeko.

Orrela, Eukaristiak ere Beragan Kristo'ren Gorputz-Odolak bilduz, bere janari izanki, indarra ta bizia damaizkio eta kristauak lokarri estuz lotzen ditu, Kristo'k berak korapilloarena egiten dula.

Bainan nagon ixillik eta zut belarriak Aita Santuaren itzetara: "Eukaristi Santuak Beragan graziaren egille Berbera biltzen dualako, Jainko graziaren iturririk aberatsena dugu. Berak sendotu ta osatzen du Jainko-bizi au, Bataio-uretan ernaberritu dan guztiengan. Orregatik, eta batez ere, Sakramentu onen indarragatik, Kristo'k, Artzai Onak, Beragaz aitor egiña bete-betean egi gertatzen da: Ni, bizi dezaten, ta gainezka dezaten etorri naiz (Yo. 10,10). Gure siñismenak ba-du arrigarri bikainik, Komunio ta Opari Santuaren indarrez, gizadi-sendiari grazi-ugoldeak ixurtzen zaizkionean! ... Kristau-sendiak goi-grazitik parte artzen dute ta beraren eragiñez, bat-batean eta sendoki, elkar-maitasuna, garbitasuna, senmeen esanera egotea

ta oien ondorioz datozen pake ta barne-alaitasun gozoak loratzen dira"(Dagon.7,Munich'era zuzendutako irrati-deiatik).

"Sakramentu onen eginkizun berezi ta berezkoa...batasunaren agerbide ta eragille izatea, Tranto'ko Batzarrak orrela erakusten digu benepein ... Sakramentu beraren gai berberak ere aita degun batasun ori azaltzen digu. Baiki: ogi bakarria gari-ale askoetatik eta ardoa zenbatu eziñalako maats-txortatetik sortzen dan bezela, era berean kristauak Kristo artzean, Gorputs bakarria, Eliz Bakarria"(Testa Kardinalari bidalitako eskutitzetik)(O.R. 1-2 Dag.).

Batzar aundirako eratu zuan otoitzean, azken aldean, biotz suturik onela eskatzen zion Jaunari: Oi Jesus, zure Sakramentu ori bedi adimentzako argi, naimentzako indar, biotzentzako lillura! Bedi argalenzat indar, oiñazetan daudentzat aringarri, il-zorian daudentzat osasungarri, ta guziontzat betiko atsedenenaren baikuntza".

Muxika'tar Errupin
-Beneditarra-

